

Ե. ՓԱՐԻՋԵԱՆ ԱՄՍԱԳԻՐ

ԱՆԿՈՒՄՆ ՍԵՒԱՍԹՈՓՈԼԻՔ

Ոչ միայն ամսոյս այլ եւ բովանդակ 1855 տարւոյս գլխաւոր եւ անմոռանալի դիպումն եղաւ Սեւասթոփոլի առումը սեպտեմբերի 8ին :

Ռուսաց տերութեան արծուոյն ծովային զօրութեանը մէկ բոյնն էր Սեւասթոփոլ, եւ անմատոյց ու անառիկ կըսեպուէր Ռուսաց եւ շատ մը օտար ազգաց : Երկար ժամանակ, այսինքն ամբողջ 522 օր դիմացաւ արծիւը չորս տերութեանց իրեք կողմէն կարկառի պէս իրեն դէմ տեղացած կրակներուն . մէկ դիէն իր սոսկալի ճանկերուն մէկովը ինքն ալ իր կայծակները կըբօրափէր բշխամիտութեամբ վրայ, մէկ դիէն ալ մէկալովը բոյնին աւերմունքները կըշտկըտէր : Վերջապէս ճարը հատաւ, բոյնին կէսը կրակի տուաւ, կէսը ծովուն մէջ ընկղմեց, մնացած ձագերն ալ բեւերուն վրայ առած դիմաց անցաւ : Վարսունհինգ միլիոն ժողովուրդ գայն որ տեսաւ՝ աւաղ կանչեց մունջերով, տխրագին, բայց ոչ յուսահատ կատաղութեամբ, անդիէն անոր կրկին բազմութեամբը ժողովուրդ ծափ զարկաւ ցնծութեամբ ու յաղթանակի գոչեց ուրախութեամբ ...

Այս նշանաւոր դիպումին ինչպէս որ նախըն-

բաց պարագաներուն վրայ չենք խօսած մենք, հաւանական հետեւանքներուն վրայ ալ խորհրդածութիւն ընելը մեր պաշտօնէն դուրս կըճանչնանք . քաղաքական լըրագիրներուն պահուած է այդ դժուարին ազատութիւնն ու ծանր պատասխանատուութիւնը :

Սեւ ծովուն ափանցը վրայ բխրաւոր հրաշունչ վիշապները դէտ կըգոռան երկու կողմէն . բայց արդեօք անաւոր փոքորկի մը անցած գնացած ամպերուն հետաւոր որոտման ձայներուն ջնք կրնար նմանցընել անոնց գոռումն ալ, ու խաղաղաւետ հանդարտութեան մը՝ մօտաւոր գեղեցիկ առաւօտուն յոյսը չենք կրնար զուշակել ...

Ատենն է արդեօք որ Մասեաց Աղաւնոյս համամիտ եւ համագլխի խաղաղասէրք ակտիւնով մտիկ ընեն այն Հաշտութեան յորդորակն որ Գաղղիոյ եւ մեր, մեռնաւանդ քե բոլոր աշխարհիս սիրելի բանաստեղծը Պ . Լամարքին երգած է ատենով : Ինչ որ ինքը Գերմանիայ Հռենոս գետոյն հետ խօսեցով ըսեր է՝ հիմա մեր միտքը բնական կերպով մը Գանութիւն կըաանի շատ բանի կողմանէ, երբեմն ալ չքնադագեղ Վոստորին :

ՅՈՐԴՈՐԱԿ ՀԱՇՏԻՅ

LA MARSEILLAISE DE LA PAIX

Ընրա պերճ եւ ազատ ընդ քո լայն արանետ
Հռենոս, նորըղ Նեղոս, բաժակ բխր վեհագանց,
Եւ գազգաց որ նըստին յամպ քո ջուրց կենսաւետ
Առեալ տար ըզգոռումն եւ ըզկիրս խրոխտապանն :

Ա.

Կռնակին քո բիւրեղ ներկ ոչ էսս առնուցու
Ի Փրանկին շէկ արիւն, ի կապոյտ Գերմանին .
Ոչ ի փուլ գան կամուրջրդ այդ ի բունդ մարտացու
Որք յազգաց առ ազինս մեռք հաշտից կարկառին .
Ռումբ էս գունտ ստրագոյն, ծիածանք գուպարաց,
Ոչ գայցեն շիջանել առ ափինը շառաւաղ .
Ոչ մանուկ այլ տեսցէ ի բարձանց պարբասաց
Ըզխարտեալ լանջս ի լուղ բօրափեալս յընդերաց,
Եւ ոչ յալիսդ անշունչ բազուկ :

Roule, libre et superbe entre tes larges rives,
Rhin, Nil de l'Occident, coupe des nations!
Et des peuples assis qui boivent tes eaux vives
Emporte les défis et les ambitions!

I.

Il ne tachera plus le cristal de ton onde,
Le sang rouge du Franc, le sang bleu du Germain;
Ils ne crouleront plus sous le caisson qui gronde,
Ces ponts qu'un peuple à l'autre étend comme une main!
Les bombes et l'obus, arc-en-ciel des batailles,
Ne viendront plus s'éteindre en sifflant sur tes bords;
L'enfant ne verra plus du haut de tes murailles
Flotter ces poitrails blonds qui perdent leurs entrailles,
Ni sortir des eaux ces bras morts!